

LORELOU DESJARDINS

EN FROSK I FJORDEN

Kunsten å bli norsk

Forfatteren
bak bloggen
A FROG IN THE
FJORD

ÇAPPELEN DAMM

En frosk i fjorden

Lorelou Desjardins

En frosk i fjorden

Kunsten å bli norsk

Oversatt av Linda Marie Vikaune

CAPPELEN DAMM

© CAPPELEN DAMM AS 2017

ISBN 978-82-02-49869-6

1. utgave, 1. opplag 2017

Illustrasjoner omslag og for- og ettersats: Cathrine Sandmæl

Omslagsdesign: Rune Kårstad-Hærnes, Cappelen Damm AS

Forfatterportrett: Anna-Julia Granberg, Blunderbuss

Sats: Type-it AS, Trondheim

Trykk og innbinding: Livonia Print Sia, 2017, Latvia

Satt i 10,5/14 pkt. Sabon og trykt på 80 g Holmen Book Cream 1,8

Forfatteren har mottatt støtte fra Det faglitterære fond til oversettelsen av manuskriptet til norsk. Linda Marie Vikaune har oversatt boka til norsk.

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser.

Uten særskilt avtale med Cappelen Damm AS er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.

Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

www.cappelendamm.no

Til min morfar Elie, som traff spikeren nesten på hodet da han pleide å kalle meg ma petite Suédoise (den lille svenske jenta mi).

INNHOLD

Forord	9
------------------	---

VINTER

En frosks ferd mot det kalde nord	15
Skråblikk på nordmenn	39
Jahn Teigen og jeg	51
Født uten ski på beina	59
Ikke vær en jævla søring	68
Vennskapets pris	86
Forførelsens kunst på norsk	95
Den norske matkulturens mysterier	111

VÅR

Rare ting nordmenn gjør i påsken	119
Min første harrytur	129
Vårens virkning på nordmenn	134
Ja, vi elsker denne dagen	137

SOMMER

Hvor er Syden?	155
Ta meg med til din hytte	160
Sykkeltur i Lofoten	169
Riddu Riddu-festivalen	184

HØST og VINTER (igjen)

Høstens gleder	195
Kunsten å ha det koselig	206
Det norske arbeidslivets gleder og sorger	211
Hvordan viser nordmenn følelser?	221
Brunostbomben	230
Likestilling spolerte kjærlighetslivet mitt	254
Det norske eventyret – seks år etter	261
Takk	271

FORORD

Denne boka handler om da jeg, en 26 år gammel fransk kvinne, la ut på oppdagelsesferd i det norske samfunnets språk og kultur. Jeg kom til Norge for første gang på slutten av 2009 i forbindelse med et jobbintervju, og da jeg fikk jobben, flyttet jeg på kort varsel til Oslo. Til tross for mange historiske forbindelser og geografisk nærhet oppdaget jeg at Frankrike og Norge er to ekstremt forskjellige land. Jeg trodde faktisk at siden en del av Frankrike, La Normandie, er oppkalt etter nordmenn, og siden vi har en felles historie fra andre verdenskrig, ville det være en del likhetstrekk ved kulturen i de to landene. Men da jeg flyttet til Norge, måtte jeg tilpasse meg flere kulturelle forskjeller enn jeg hadde forestilt meg var mulig i et annet europeisk land bare litt lenger nord.

I begynnelsen skjønte jeg ikke hvorfor folk tente stearinlys i alle rom når høsten kom, men det måtte jo være en grunn, og da jeg spurte de innfødte, oppdaget jeg at nordmenn elsker å gjøre ting *koselig*. Jeg skjønte ikke hvorfor menn aldri flørtet åpent med meg ved å invitere meg på middag og gi meg blomster, men heller så meg lenge og dypt inn i øynene. Det viste seg at dette er den norske måten å vise interesse på. Og listen er

lang; det er hundrevis av kulturelle og sosiale forskjeller som har gjort min reise som fransk i Norge enda mer interessant. Denne boka handler om hvordan jeg oppdaget alle disse forskjellene og reglene og forsøkte å forstå dem og følge dem for å bli integrert i det norske samfunnet. Og selv om jeg i utgangspunktet ikke hadde planlagt å bli boende i Norge, ble jeg sakte, men sikkert mer fascinert av dette landet – av topografien, den vakre naturen, de flotte menneskene og de besynderlige kulturelle kodene og uskrevne reglene.

Jeg gjorde (og fortsetter å gjøre) feil underveis. Mandagen etter julebordet, hvor alle ble fulle og gjorde dumme ting, prøvde jeg å snakke om det med kollegene mine. Jeg ville bare være hyggelig, jeg ante ikke at «det som skjer på julebordet, blir på julebordet». Det å skulle lære seg norsk åpnet også for mange muligheter for feil, som da jeg kalte en rapport for en «luremus» midt i et møte på jobben, eller da jeg blandet sammen den korte og lange vokalen og fortalte en kollega at jeg hadde blitt med i et pikkekor.

Med denne boka vil jeg vise andre utlendinger at det er mulig å bli integrert i Norge, selv om vi føler oss latterlige underveis. Vi gjør feil og lærer av dem, og jeg foretrekker å se humoren i det i stedet for å tenke at jeg dummer meg ut. Jeg håper også å vise nordmenn at de har en særegen og annerledes kultur, og at det kan ta tid å venne seg til den. Så vær så snill, inviter oss på fester, på hyttetur og på middag. Hjelp oss å bli kjent med skikkene og familiene deres, for ellers kommer ikke utlendinger til å få oppleve det virkelige Norge. Jeg vil også forsøke å få bukt med det inntrykket mange, både innfødte og utlendinger, har av nordmenn: at Norge er et homogent samfunn med lite mangfold. Jeg tror det er mye mer variasjon i Norge enn bare dialekter. Det er forskjell mellom øykultur og fastlandskultur, mellom kulturen i Nord-Norge

(hvor det er sosialt akseptabelt å bruke hestegenitalier som hverdagsord) og i Bibelbeltet (hvor det ikke er det). Det Norge jeg ble kjent med, er rikt på historie, har store kulturelle og språklige forskjeller og en interessant og variert matkultur som nordmenn burde være stolte av og promotere mer. Merk at dette kulinariske mangfoldet ikke inkluderer Grandiosa-pizza eller Narvesen-pølser.

Denne boka handler om mitt norske eventyr som en frosk i fjorden. Frosken er et internasjonalt stereotypisk symbol for franskmenn fordi vi er kjent for å spise froskelår (jeg har aldri spist det, men stereotyper er som kjent ikke alltid sanne). Senere lærte jeg at en fjord vanligvis ikke er et naturlig miljø for frosker. Akkurat som Norge ikke er mitt naturlige miljø. I denne boka får du følge en hunnfrosk som stikker en tå i en norsk fjord før hun kaster seg uti for godt. Frosken forsøker å vinne venner, finne seg en partner blant de lokale froskene og finne ut om denne fjorden kan være et sted hun liker godt nok til å slå seg ned på et lite blad hun kan gjøre til et hjem.

Alt jeg skriver om i denne boka, har hendt, men ikke nødvendigvis i akkurat den rekkefølgen eller med akkurat de menneskene. Det er en framstilling av min versjon av virkeligheten, som kan være både overdrevet og fordreid. Hendelsene jeg forteller om, har skjedd i løpet av flere år, men måtte komprimeres i boka. Alt jeg skriver her, er subjektive opplevelser. Det er det norske samfunnet og kulturen sett gjennom mine øyne, hvilket betyr at jeg ikke baserer noen av observasjonene på objektiv statistikk eller research, men på mine egne erfaringer og mine oppfatninger. Underveis i boka oppsummerer jeg noen av disse observasjonene av nordmenn og Norge under overskriften «notert bak øret».

Jeg håper ingen vil bli støtt eller fornærmet av det jeg skriver. I så fall håper jeg de vil huske på at jeg ser verden gjennom humoristiske briller og ikke et fordomsfullt filter.

Bonne lecture!

Oslo, mars 2017
Lorelou Desjardins

VINTER

EN FROSKS FERD MOT DET KALDE NORD

Det nyttet ikke. Jeg ga opp. Uansett hvor tung jeg prøvde å gjøre meg oppå koffertlokket, ville den ikke lukke seg. Akkurat idet jeg var på nippet til å åpne den igjen for å ta ut en del ting, kom bestemor inn med tre flasker vin (en rød, en hvit og en rosé), fem forskjellige typer ost og det beste hjemmelagde syltetøyet jeg vet.

«De har helt sikkert mat der også», sa jeg.

«Du kan aldri vite», svarte hun med tvil i stemmen. «Det er kaldt der oppe, hva kan vokse der, foruten snø og tuberkulose?»

«Poteter?» svarte jeg. En ren gjetning: Poteter vokser jo overalt. Men sant å si visste jeg ikke så mye om hva de dyrket i Norge. Jeg visste ikke så mye om Norge i det hele tatt, egentlig. Og likevel skulle jeg flytte dit.

Jeg tok imot gavene. Det var aldri noen vits i å krangle med bestemoren min, som er en særdeles sta kvinne. Det eneste som gjensto nå, var å få all bagasjen inn i taxien som skulle kjøre meg til flyplassen. Da jeg sto ved døren med omtrent femti kilo fordelt på en ryggsekk, en koffert og et stort plastrør med yndlingsplakatene mine i, rakte hun meg en glasskrukke pakket inn i et kjøkkenhåndkle.

«*Mamie*, jeg kan ikke ta med meg mer. Se hvor mye bagasje jeg har allerede!» sa jeg.

«Det er honning. Du må ta den med. Den vil holde deg varm og sterk om vinteren og sørge for at livet ditt der oppe i nord blir søtt som honning», svarte hun.

Hun klemte meg hardt, som om jeg skulle legge ut på en polferd og hun ikke kunne vite om jeg ville bli spist av en isbjørn eller komme tilbake med skjørbuk. Kanskje jeg aldri kom til å overleve de to timene og femten minuttene på flyet til Oslo. Så langt. Så farlig. En ferd ut i det ukjente.

Min norske reise startet noen uker tidligere, en grå snøværstdag på et lite kontor i sentrum av Oslo, hvor jeg ble intervjuet til drømmejobben. Jeg tok flyet fra København, hvor jeg hadde bodd i nesten et år. Det tok meg litt tid å finne bygningen hvor intervjuet skulle finne sted, siden jeg ikke hadde noen referanser når det gjaldt forskjellige landemerker i Oslo. Bygningen lå bak noe som het Stortinget, som jeg antok betydde «den store tingen», etter det jeg hadde lært på danskkurset da jeg bodde i København. Jeg hadde tatt på meg den ene formelle drakten jeg hadde som kunne passe for et jobbintervju. Dessverre var det en sommerdrakt, og det var minusgrader ute. Men jeg hadde som sagt ikke noe annet. Jeg var forfrossen, men oppglødd over jobbintervjuet jeg skulle på.

Etter mange spørsmål om kvalifikasjonene mine spurte Bjørn, lederen for den norske bistandsorganisasjonen som hadde kalt meg inn til intervjuet:

«Hvis du ble tilbudt denne jobben, ville du være villig til å flytte til Oslo og lære deg norsk? Vi snakker norsk på kontoret, og vi kommer ikke til å endre på det for din skyld.»

Han var en høy mann med lyst, krøllete hår og et varmt smil.

«Ja, jeg har jo lært meg indonesisk tidligere. Og engelsk. Og

litt spansk. Hvor vanskelig kan det være å lære seg norsk?» svarte jeg selvsikkert.

Jeg lurte på hvordan det norske språket hørtes ut. Jeg håpet det ikke var likt det danske, for det hadde jeg prøvd å lære meg da jeg bodde i København, og mislyktes fullstendig. Det hadde jeg selvfølgelig ikke tenkt å fortelle på intervjuet. I tillegg til Bjørn var også Eirik til stede, men han sa ikke et eneste ord under hele møtet. Det er ikke lett å lese nordmenns tanker, tenkte jeg.

På dette tidspunktet kunne jeg sagt at jeg gladelig ville lære meg å sjonglere med ildkuler hvis det var det som skulle til for å få jobben. Dette var en unik sjanse til å jobbe med noe jeg hadde brent for i mange år, nemlig å kjempe for rettigheter til isolerte folk som bodde i regnskogen.

«Jeg skal lære meg språket deres, men bare hvis dere betaler for kursene», la jeg til.

«Selvfølgelig», svarte Bjørn med et smil. «Vi ringer deg om stillingen så snart vi kan.»

Da jeg kom ut etter det fire og en halv timer lange intervjuet, følte jeg meg fullstendig tom. Alle spørsmålene hadde vært en prøve, som jeg var temmelig sikker på at jeg ikke hadde bestått.

Jeg ante ikke hva klokka var da jeg kom ut, men det hadde blitt mørkt. Sommerdrakten min var helt våt av svette, og jeg sto i fare for å få den tuberkulosen bestemoren min hadde fryktet. En jente som het Ane ventet på meg utenfor kontoret. Hun var det eneste norske mennesket jeg kjente. Vi hadde jobbet sammen i København ved det danske Institut for Menneskerettigheter, og blitt venner der. Det var faktisk hun som hadde fortalt meg om denne stillingen. Kravene var at du måtte være jurist, snakke et asiatiske språk og ha kjennskap til menneskerettigheter. Stillingsbeskrivelsen var som skreddersydd for meg.

Vi pratet og drakk kaffe på en veldig hyggelig kafé som het Bare Jazz, eller Jazzbaren, som jeg antok at det betydde på norsk, og snakket om intervjuet og om hvor kult det hadde vært om jeg fikk jobben. Et par dager senere hørte jeg Bjørns syngende stemme på telefonen: «Vi hadde totalt 60 søkere, og vi tilbyr deg jobben. Hva sier du?»

Jeg tenkte på det et halvt sekund. «Jeg takker ja! Når begynner jeg?»

Dette var en svært spennende jobbmulighet.

«Du starter den 14. desember, hvis det går greit for deg. Du kan ta fri i jula, for da er kontoret stengt uansett. Vi har vår årlige julefest fredag 10. desember, så sørg for at du er i Oslo den helga, før du offisielt begynner å jobbe hos oss. Det blir en fantastisk mulighet til å møte alle kollegene dine på en uformell måte.»

Aske, den danske kjæresten min, hadde ikke noe imot at jeg flyttet til Oslo. Han visste hvilken utrolig mulighet dette var for meg. Vi hadde bodd sammen i København mens jeg jobbet for det danske Institut for Menneskerettigheder. Ansettelsen der var bare midlertidig, og til tross for at jeg hadde sendt ut flere titalls jobbsøknader, hadde jeg ikke fått noen positive svar. Flere av arbeidsgiverne fortalte meg at jeg var den best kvalifiserte søkeren til jobben, men siden jeg ikke var dansk, hadde jeg ikke en sjanse. Etter femti jobbsøknader uten positivt svar utvidet jeg jobbsøket til Sverige, spesielt Malmö og Lund, som jeg kunne pendle til fra København. Og så utvidet jeg søket til hele Skandinavia, inkludert Norge. Jeg hadde en vill idé om at skandinaviske land var mer eller mindre like i tillegg til at de var geografisk veldig nære, så å bo hvor som helst i Skandinavia ville være akkurat som å bo i Danmark.

«OK. Jeg kan gjøre ferdig masteroppgaven min og komme til Oslo på våren. Det blir bare et par måneder med reising fram

og tilbake. Men du må love meg at vi flytter tilbake til København om maks to år», sa Aske.

«To år, det er en avtale», svarte jeg.

Jeg hadde ikke den fjerneste anelse om hva Norge hadde å by på, og svært få forestillinger om hvordan Norge egentlig var. Før jeg flyttet fra Paris til København, husker jeg at jeg tenkte at det var et enormt offer å flytte så langt nord. Jeg forestilte meg nemlig at Danmark var ekstremt kaldt, og fylt av ugjestfrie mennesker som fulgte obskure sosiale ritualer. Etter at jeg hadde bodd der et par måneder, konkluderte jeg med at til tross for den konstante nedbøren som ble landet til del, og den generelle flatheten og det uforståelige språket, var Danmark et godt land å være i. Og Aske var selvfølgelig en stor del av grunnen til at jeg ville bli værende. Takket være ham hadde jeg blitt litt integrert i det danske samfunnet, og jeg hadde begynt på et intensivt språkkurs i dansk. Jeg gikk ut fra at forskjellen mellom dansk og norsk ville være ubetydelig, siden alle disse skandinaverne hadde felles forfedre og sikkert snakket mer eller mindre likt. Oslo var bare en femti minutters flytur fra København og hadde nesten det samme skriftspråket. Det kunne da ikke være så annerledes.

Så måtte jeg fortelle foreldrene mine at jeg skulle flytte. Igjen. Og ikke nærmere hjembyen min. Jeg kommer fra en by i Sør-Frankrike som heter Marseille, en stor havneby ved Middelhavet. Hvis du er norsk, har du sannsynligvis hørt om hjembyen min fordi det var der Norge slo Brasil i fotball-VM i 1998. Andre ting hjembyen min er berømt for, er den originale fiske-suppen bouillabaisse, at filmen *Taxi* ble filmet der, og at Zinedine Zidane kommer derfra.

Jeg forlot Marseille som 18-åring for å studere i Paris, og foreldrene mine trodde nok jeg skulle komme hjem etter at jeg var ferdig med bacheloren min. Men de hadde vært reiselystne

selv. Da de var yngre var de hippier, og etter noen år i Frankrike tok de barna sine med på reise rundt i Sørøst-Asia og Australia med campingvogn i flere år. Jeg og mine tre søsken vokste opp i mange forskjellige land, og alle reisene hadde gjort meg nysgjerrig på å oppdage flere sider av verden. Som 20-åring dro jeg til Canada for å studere juss og ble der i nesten tre år. Deretter arbeidet jeg som forsker på Filippinene, var programvertinne på en nasjonal radio i Indonesia, jobbet på maisåkrene i Sørvest-Frankrike, solgte croissanter på et bakeri i et fornemt strøk av Paris og geitost ved Den franske rivieraen. Jeg tilbrakte også et studieår i Essex i Storbritannia.

I en alder av 26, da jeg satt i stuen i Jægersborggade i København og takket ja til en jobb i Norge, var jeg jurist innenfor internasjonal menneskerettslov og arbeidet som rådgiver for multinasjonale selskaper. Jeg snakket et par fremmedspråk, men norsk var ikke et av dem. Jeg hadde bodd i fem forskjellige land i voksenalder, og jeg hadde flyttet rundt alene. Jeg ville ikke dra til Norge på grunn av landskapet, som jeg ikke visste noe om, eller på grunn av maten, som jeg ikke hadde smakt. Det at jobben var i Norge, var underordnet. Den kunne ha vært i Sverige, Jylland, Nord-Tyskland eller Nederland, for den del, så lenge det gikk et direktefly som tok mindre enn en time fra København.

Jeg visste ingenting om Norge, men det skremte meg ikke. Hvis jeg kunne bo sammen med tolv mennesker fra ni forskjellige land i én leilighet i ett år i Storbritannia, så kunne jeg definitivt tilpasse meg Norge, uansett hvor kaldt og ugjestmildt jeg innbilte meg at det var. Det måtte da være noen hyggelige mennesker der også. Jeg måtte bare finne dem.

Foreldrene mine, derimot, hadde håpet at jeg skulle komme hjem etter seks år i utlandet, der det siste året var i København.

«Du har da reist og sett nok av verden nå? Er det ikke på tide å komme hjem?» spurte min mor.

«Jeg blir i Norge i maks to år», svarte jeg.

Det burde være lenge nok til å få en god arbeidserfaring før jeg reiste videre.

Tausheten i den andre enden skyldtes ikke dårlig telefonforbindelse – foreldrene mine hadde ikke trodd at jeg skulle finne på å flytte til et sted enda lenger nord enn Danmark.

«Men hvor skal du dra etter det?» spurte moren min, «Sibir? Norge er veldig langt fra Frankrike.» Hvorfor trodde foreldrene mine at Norge var så langt unna? De kunne dra på ferie til Thailand eller Myanmar uten å tenke seg om, og Norge var mye nærmere enn som så.

«*Maman*, Norge er ikke så langt fra Frankrike. Det går fly fra Paris hver dag, og turen tar bare to–tre timer», svarte jeg.

«Du kan flytte hvor som helst i verden, så hvorfor akkurat Norge?» spurte hun.

Foreldrene mine hadde bodd mange forskjellige steder. Til slutt valgte de å slå seg ned i Marseille, der det er sol og varme nesten hele året.

Enkelte foreldre vil at ungene deres skal ha bedre lønn, høyere sosial status og større hus enn dem selv. Foreldrene mine vil at jeg skal bo et varmere sted og sitte på en strand og drikke fra en kokosnøtt, slik at de kan fortelle naboene at jeg har et fantastisk liv, og at de kan dra dit og besøke meg. Men jeg skulle altså flytte til Norge. Det var svært lite sannsynlig at jeg kom til å sitte på noen strand og drikke fra en kokosnøtt der. Senere skulle jeg finne ut at det fantes nydelige strender på øyene i Lofoten, og en dag skulle jeg sitte på en slik strand og drikke Løiten Linie Aquavit. Men da jeg ringte foreldrene mine den gangen og fortalte at jeg skulle flytte, visste jeg dessverre ikke nok om Norge

til å kunne overbevise dem med slike hardtslående argumenter.

Jeg fikk stappet honningkrukken ned i kofferten og tok taxien til flyplassen. Det var ikke vanskelig å finne riktig utgang på flyplassen – det er ikke så mange køer med bare høye, blonde mennesker som står pent og ryddig i kø uten å skrike eller prøve å komme først. Og alle gikk i klær fra enten Norrøna eller Bergans of Norway. Vi gikk taust om bord i flyet, selv om jeg egentlig hadde mest lyst til å fortelle kvinnen foran meg i køen at jeg skulle flytte til landet hennes – hadde hun kanskje noen tips til meg? Men hun hadde ikke holdt opp noen av dørene for meg på vei ut til flyet, hadde bare latt dem smelle rett i ansiktet på meg, så jeg gikk ut fra at hun ikke var i humør til å komme med tips. Da jeg prøvde å få håndbagasjen opp i hyllen over setet, viste det seg at jeg var altfor kortvokst til å nå opp dit. Jeg sto på tærne og prøvde å få alt inn i hyllen, mens alle disse høye nordmennene bare sto og så på meg uten å gi meg en håndrekning. Hva i all verden var det som feilte disse menneskene? Hvis en kvinne behøver noen form for hjelp i Frankrike, trenger hun ikke engang å spørre; hjelpende hender kommer automatisk til unnsetning. Det var faktisk en mann på den ene siden av meg og en kvinne på den andre, begge minst et hode høyere enn meg, som sto og så på mens jeg strevde. Til slutt spurte jeg mannen om å hjelpe meg, og da smilte han og sa «Ja, selvfølgelig», tok bagasjen min og løftet den på plass uten å anstrenge seg: Hyllen var på høyde med hodet hans. Hodet mitt var på høyde med albuene hans. Det kan virke som om disse menneskene ikke eier manerer. Men jeg hadde ikke engang kommet til Norge ennå, så jeg prøvde å ikke tenke for negativt om landet og hele befolkningen. Kanskje det bare var passasjerene på flyet mitt som var sånn, eller

kanskje de oppførte seg som de gjorde av en helt spesiell og ukjent grunn.

Da vi landet i Oslo, forlot alle flyet tausere og i mer ordnede former enn jeg noen gang hadde opplevd. Bare prøv å komme deg av et fly i Marseille like før juleferien, for eksempel. En gang sa en flyvertinne inn i mikrofonen: «Vi ber alle passasjerer om å ikke slå på mobiltelefonen før vi har stoppet og kommet fram til terminalen. Og til alle dere som allerede har slått den på: Ønsk familien en god jul fra oss!»

De andre passasjerene var i hvert fall rolige helt til vi kom til bagasjeområdet på Gardermoen. Da forsvant alle et eller annet sted, og jeg ble stående alene sammen med en gammel indisk kvinne med krykker og vente på mine mange kolli med bagasje.

Hvor har det blitt av dem? undret jeg. Klokka var halv tolv om kvelden, og det var ikke så mange flere tog igjen inn til sentralstasjonen i Oslo. Jeg lurte på hva som var så viktig at de tok sjansen på å miste det siste toget til byen.

Men etter hvert dukket alle opp med Oslo Airport-poser fulle av vinkartonger og små, runde esker som sikkert inneholdt sjokolade eller lakris. Vin og sukkertøy. Det var det som var verdt å miste det siste toget hjem for! Disse menneskene er rare, tenkte jeg. Kan de ikke bare kjøpe disse tingene i vanlige butikker i Norge? For de som mistet toget og måtte ta drosje til byen, ble det ikke så mye å spare likevel.

Da jeg ankom byen, sjekket jeg inn på hotellet som arbeidsgiveren min betalte for til jeg fant meg et eget sted. Der satt jeg alene på et lite og overpriset rom og stirret ut på snøen som falt gjennom mørket. Å herregud, hva var det jeg hadde begitt meg ut på? Jeg kunne ha sittet på en strand akkurat nå. Druknet nypresset mangojuice på Salomonøyene. I stedet ventet jeg på at morgendagen skulle komme, mens jeg spiste den eneste

maten jeg kunne finne i nærheten, noe som het «pølse i lompe» fra et sted som het Narvesen. Mens jeg så ut i den mørke natten og spiste pølse som smakte rart, lurte jeg på hvor mange mennesker som gikk på antidepressiva i dette landet.

Dagen etter skulle jeg på julefest med de nye kollegene mine. Jeg bestemte meg for å stikke innom kontoret for å si hei og bekrefte at jeg var på plass i Oslo. På veien dit virvlet den tunge snøen i vinden. Jeg hadde bodd i Canada, så det skremte meg ikke. Ikke kulden heller. Men det var en stor forskjell: I Montreal gjorde de alt de kunne for å beskytte fotgjengerne fra kulden, med underjordiske tunneler mellom kjøpesentre, universiteter og metrostasjoner, men i Oslo virket det som om været ikke spilte noen rolle. Her så det ut som om folk hadde lyst til å være utendørs i kulden, selv en fredag formiddag i desember med minus femten grader. Det så faktisk ut som de likte det.

Da bussen endelig kom og jeg steg på, så jeg at alle de andre passasjerene satt én og én med vesken sin på setet ved siden av seg. Det var også noen ledige setepar, men siden jeg ville være vennlig og sosial, satte jeg meg ved siden av en dame som ikke hadde vesken på setet ved siden av seg. Jeg smilte til henne og sa hei. Da hun ikke svarte, gikk jeg ut fra at hun ikke hadde hørt meg. Så jeg rørte ved armen hennes og smilte på nytt og sa: «Jeg har nettopp flyttet til Norge, kommer du herfra?»

Hun så på meg som om jeg hadde krenket henne. Før jeg rakk å åpne munnen for å fortsette, hadde hun gått og satt seg på et annet sete uten noen ved siden av seg. Kanskje hun ikke likte innvandrere? Kanskje jeg hadde dårlig ånde. Kanskje hun var i dårlig humør og ikke ville snakke. Det blir en veldig ensom reise til jobben hvis du ikke kan snakke med folk på bussen. I Marseille kan du sitte og le og snakke med sidemannen hele turen, for så å si: «*Au revoir bonne continuation!*» på

slutten av turen. Denne bussturen i Oslo var ikke noe morsom i det hele tatt. Ingen snakket sammen, alle så rett fram eller skrollet på mobiltelefonen sin. De nye som kom på, foretrakk alltid å sitte alene. Hvis det ikke var mulig, og bare da, satte de seg ved siden av noen, som måtte legge vesken på gulvet eller i fanget. Nordmenn virker ikke så vennlige på en fredag formiddag, tenkte jeg. Kanskje det hadde noe med været å gjøre.

Jeg kom fram til jobben og gikk inn i heisen. Jeg skulle opp til femte etasje. En mann kom inn i heisen i andre. Jeg prøvde å være høflig og gjestfri, så jeg sa: «Hallo, god morgen!» Han mumlet «hei» og så på meg med et særdeles overrasket uttrykk i ansiktet. Så slo han blikket ned og stirret på skoene sine. Da husket jeg noe Aske hadde fortalt meg om nordmenn. Det finnes to typer: introverte og ekstroverte. Når de snakker med deg, ser de introverte ned på skoene sine, mens de ekstroverte ser på skoene *dine*. Kanskje mannen i heisen var en introvert nordmann.

Personalsjefen var til stede, hun het Ingebjøgg.

«Nei, Ing-e-bjørg», sa hun. Hva var det med norske navn som gjorde det så umulig for utlendinger å uttale og huske dem? Jeg gjentok navnet hennes og sa det nesten riktig.

Hun viste meg kontoret mitt og pulten min. Ga meg en kontrakt jeg skulle signere, og så ordnet vi med papirarbeidet. Etter en stund sa hun nesten overrasket: «Å, se, det er nesten mørkt ute!»

«Mørkt ute? Hva mener du? Som NATTEN?» Jeg så på klokka, på vinduet og deretter på klokka igjen. Det var ikke en misforståelse – klokka var bare halv tre, og den beksvarte natten hadde senket seg over Oslo allerede.

«Ikke vær redd, den korteste dagen i året er rett rundt hjørnet. Etter den 21. desember kan det bare bli bedre», sa hun.

«Hvor mye mer dagslys per dag får vi etter det?» spurte jeg.